

Μαρία Κοτταρίδου, Κοινωνική Λειτουργός,
Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Παιδιών Αθηνών
Γιάννης Παπαδόπουλος, Κοινωνικός Λειτουργός,
Δήμου Περιστερίου
Μαρία Δούκα, Κοινωνική Λειτουργός, Ελληνικό Κέντρο
Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών

‘Η σημασία της διεπιστημονικής συνεργασίας στις
ενδιάμεσες δομές’

Ψυχοθεραπεία, 2007, 31:18-21

Η διεπιστημονική συνεργασία στην υγεία και την κοινωνική φροντίδα έχει γίνει μια επιτακτική ανάγκη για την εξέλιξη των προγραμμάτων που αφορούν την περίθαλψη ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες να ζήσουν μόνοι τους στην κοινότητα. ο Επαγγελματίας Υγείας ασκεί μία εργασία ή ένα Λειτουργήμα που προσφέρει ένα καθοριστικό ρόλο στην φροντίδα των ασθενών. Γι'αυτό η συνεργασία της διεπαγγελματικής ομάδας αποτελεί μία αναγκαιότητα για την εύρυθμη Λειτουργία αυτών των δομών. Η θετική ανταπόκριση των εργαζομένων και ιδιαίτερα του εργοθεραπευτή και του κοινωνικού Λειτουργού, συμβάλλει καθοριστικά στην αποτελεσματική παροχή φροντίδας στην κοινότητα.

Εισαγωγή

Η ανθρώπινη εμπειρία της ασθένειας του πόνου και της διαφορετικότητας επηρεάζει το σώμα, το μυαλό, την καρδιά, την ψυχή και τις σχέσεις ταυτόχρονα. Η φυσική, συναισθηματική, ψυχική, νοητική και η γενική κατάσταση υγείας είναι όλα μέρη ενός συνόλου (Seabum et al, 1996). Μία από τις ομάδες του πληθυσμού που έχουν ανάγκη την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών προκειμένου να μπορέσουν να ενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο είναι και οι ασθενείς με νοητική υστέρηση. Η ευπαθής αυτή ομάδα του πληθυσμού, πέρα από το ειδικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει, έχει και πολλαπλά προβλήματα υγείας. Αυτή η συνθήκη δημιουργεί την ανάγκη για δημιουργία υπηρεσιών φροντίδας σε πολλά επίπεδα.

Εισαγωγή

Η δημιουργία συνισταμένων ολοκληρωμένης φροντίδας προς όφελος των ασθενών και των οικογενειών τους είναι μία από τις πιο σημαντικές προκλήσεις. Η παραδοσιακή απόσταση των ρόλων των επαγγελματιών, θεωρείται πλέον ακατάλληλη να ανταποκριθεί στις ανάγκες ενός συστήματος φροντίδας όπως είναι τα προστατευμένα διαμερίσματα ή τα οικοτροφεία (Seaburn et al, 1996). Γι' αυτό το λόγο, οι μικρές μονάδες που δημιουργήθηκαν στην κοινότητα βασίζονται στην συνεργασία των ειδικών προκειμένου να απολαμβάνουν οι φιλοξενούμενοι μία φροντίδα που σέβεται την ποιότητα της ζωής τους.

Εισαγωγή

Η διεπιστημονική συνεργασία στην υγεία και την κοινωνική φροντίδα έχει γίνει μία επιτακτική ανάγκη και αιχμή του δόρατος για την εκμοντέρνιση και εξέλιξη των προγραμμάτων ενός κράτους, γι αυτό και έχει δοθεί μεγάλη σημασία στον τρόπο που αυτή οργανώνεται σε ένα επαγγελματικό χώρο. Η διεπιστημονική συνεργασία δίνει έμφαση στα πλεονεκτήματα και τους θετικούς παράγοντες που προκύπτουν από την συνεργασία με τους ασθενείς, τις υπηρεσίες και το οικογενειακό τους περιβάλλον (Leathard A. 2003).

Ανάγκη διεπιστημονικής συνεργασίας

ΣΤΙΣ προσπάθειες επανένταξης των ατόμων από τις κλειστές δομές στην κοινότητα, η ιδέα της συνεργαζόμενης ομάδας ή θεραπευτικής ομάδας ή διεπιστημονικής ομάδας αναπτύχθηκε με σκοπό να ανταποκριθεί σε πολύπλοκες καταστάσεις που προέκυπταν από το μοντέλο φροντίδας. Έγινε εμφανές κατά την συνεργασία ότι οι ανάγκες των ατόμων και των οικογενειών τους δεν μπορούν ικανοποιητικά να εξυπηρετηθούν από ένα επάγγελμα ή μία οργάνωση που προσπαθεί μόνη χωρίς την συνεργασία άλλων φορέων. Οι επαγγελματίες έχουν αναγνωρίσει την ολιστική άποψη στην αντιμετώπιση των ατόμων που απαιτεί την διαεπαγγελματική ανταπόκριση (Loxley 1997).

Συνεργασία εργοθεραπευτών και κοινωνικών λειτουργών

Οι εργοθεραπευτές έχουν τα εξής κύρια καθήκοντα

- να βοηθήσουν τα άτομα να καλυτερεύσουν, επανέλθουν και διαχειριστούν την καθημερινότητα και τις δεξιότητες τους
- να βοηθήσουν στην καλύτερη ψυχική τους ισορροπία
- να βοηθήσουν να επανακτήσουν και να διατηρήσουν τις ικανότητες που είχαν
- να βοηθήσουν εξυπηρετούμενους να έχουν μία ανεξάρτητη, παραγωγική και ικανοποιητική ζωή

Συνεργασία εργοθεραπευτών και κοινωνικών λειτουργών

Οι κοινωνικοί λειτουργοί έχουν τα εξής κύρια καθήκοντα

- να διατηρήσουν τους αδύναμους ανθρώπους ασφαλείς
- να προάγουν την ανεξαρτησία και την αποφυγή του αποκλεισμού τους
- να παρακολουθήσουν εκείνους που βρίσκονται σε κίνδυνο
- να επιτύχουν ποιότητα σε όλα τα επίπεδα παροχή υπηρεσιών
- να αφογκράζονται τις ανάγκες και να ανταποκρίνονται στους χρήστες, γονείς, κηδεμόνες και κοινότητες
- να συνεργάζονται με τους άλλους φορείς κυβερνητικούς και μη.

Συνεργασία εργοθεραπευτών και κοινωνικών λειτουργών

Τα δύο επαγγέλματα έχουν στόχους που συγκλίνουν μεταξύ τους και έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

- Η εστίαση στον ασθενή/εξυπηρετούμενο. Και τα δύο επαγγέλματα προσπαθούν να βοηθήσουν τα άτομα να πάρουν αποφάσεις για θέματα που τους απασχολούν, θέματα πρόληψη, προαγωγής υγείας και θεραπευτικές προσεγγίσεις παρέχονται με ενεργητικό τρόπο.
- Η παροχή υπηρεσιών ανάλογα με τις ανάγκες του πληθυσμού. Οι υπηρεσίες που προσφέρονται είναι ανάλογες με τις ανάγκες του πληθυσμού που εξυπηρετούν, το επίπεδο υγείας του, ΤΙΣ δημογραφικές εξελίξεις και τα αντικείμενα που μπορούν να ανταποκριθούν.

Συνεργασία εργοθεραπευτών και κοινωνικών λειτουργών

- Η ποιότητα της φροντίδας και των υπηρεσιών. Η συμμετοχή στην έρευνα που είναι απαραίτητη ώστε να καταγραφούν οι ανάγκες και να σχεδιαστούν υπηρεσίες που να ανταποκρίνονται στην διαχείριση των προβλημάτων. Οι υπηρεσίες μπορούν να αξιολογούνται συνεχώς ώστε να γίνονται αποτελεσματικές.
- Η πρόσβαση. Η κατάλληλη υπηρεσία να παρέχεται τον σωστό χρόνο, στο σωστό μέρος και από το σωστό άτομο, θέματα όπως η γεωγραφική κατανομή, η ηλικιακή ομάδα, η κουλτούρα, η γλώσσα, η θρησκεία και ο τρόπος ζωής των ατόμων και των οικογενειών τους δεν πρέπει να παίζουν σημαντικό ρόλο. Οι υπηρεσίες παρέχονται ανεξάρτητα από τα παραπάνω κριτήρια.

Συνεργασία εργοθεραπευτών και κοινωνικών λειτουργών

- Η εμπιστοσύνη και ο σεβασμός. Το κάθε επάγγελμα φέρνει την δική του γνώση και δεξιότητες σαν αποτέλεσμα της εκπαίδευσης, της πρακτικής και της εμπειρίας. Κάθε επαγγελματίας συμβάλει στην υγεία και στην ποιότητα ζωής του ατόμου που έχει υπό την φροντίδα του. Η διεπιστημονική συνεργασία βοηθάει να μάθουν από τους άλλους και να έχουν αποτελεσματικότητα στις προσπάθειες τους.
- Η επικοινωνία. Το να ακούν με προσοχή και να επικοινωνούν αποτελεσματικά βοηθάει και το μοίρασμα πληροφοριών αλλά και τον σχεδιασμό και την λήψη αποφάσεων.

Συνεργασία εργοθεραπευτών και κοινωνικών λειτουργών

Πιο συγκεκριμένα, τα άτομα που ζουν σε ένα προστατευμένο διαμέρισμα και πάσχουν από νοητική στέρηση αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην λειτουργικότητα τους σε κάποιους από τους ακόλουθους τομείς:

- Ικανότητα για ανεξάρτητη διαβίωση
- Οικονομική ανεξαρτησία
- Μάθηση
- Μετακίνηση
- Αντιληπτική και εκφραστική ικανότητα
- Ατομική φροντίδα
- Ατομική εξέλιξη

Σε αυτούς τους τομείς καλούνται οι δύο ειδικοί να συνεργαστούν προκειμένου να παρέχουν υπηρεσίες που θα βοηθήσουν το άτομο στην διαβίωση του στην κοινότητα.

Επίλογος

- Οι επαγγελματίες πρέπει να επανεξετάσουν τις προσωπικές τους αρχές και τα ατομικά τους ενδιαφέροντα και επιδιώξεις. Πρέπει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους να κάνουν το «σωστό» και αυτό πρέπει να γίνεται με αρμόζοντα τρόπο. Το να είναι κάποιος επαγγελματίας πρέπει να είναι ηθικός και ειδικός. Η συνεργασία ξεκινά από αυτά τα δύο κριτήρια και στη συνέχεια προοδευτικά ωθείται στην ενδυνάμωση και των δύο. Η συνεργασία δεν γνωρίζει εμπόδια γιατί τότε δεν θεωρείται συνεργασία όπως η λέξη η ίδια εννοεί.

Επίλογος

- Η συνεχιζόμενη εκπαίδευση, η επαγγελματική ανάπτυξη σε συνδυασμό με την διεπιστημονική συνεργασία φαίνεται ότι είναι απαραίτητη για την καλή λειτουργία μίας υπηρεσίας. Οι διεπαγγελματικές ομάδες πρέπει να μοιράζονται τους στόχους που έχουν με τους εξυπηρετούμενους τους και να είναι σε θέση να ανακαλύπτουν πως θα τους ωφελήσουν.
- Με σεβασμό στην προσωπικότητα των ατόμων με νοητική στέρηση και τα ανθρώπινα δικαιώματα η ομάδα των ειδικών θα τους χαρίσει ένα ανθρώπινο και αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.